

Online Ö?retim Etkilili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Online Ö?retim Etkilili?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28144>

Özet

Online Ö?retim Etkilili?i Ölçe?i, uzaktan e?itim ortamlar?nda görev yapan e?itimcilerin ö?retim süreçlerindeki etkililik alg?lar?n? ölçmek amacıyla uluslararası bir ölçe?in Türkçeye adaptasyonu sonucu geli?tirilmi?tir. Bu psikometrik araç, özellikle COVID-19 pandemisi gibi zorunlu çevrimiçi e?itime geçi? dönemlerinde, akademik personelin çevrimiçi pedagojik yeterliliklerini ve ders sunum kalitelerini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçe?in adaptasyonu, Türk yüksekö?retim ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik standartlar?n? sa?lamak üzere titizlikle yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

Online ö?retim, ö?retim etkilili?i, uzaktan e?itim, ölçek uyarlama, çevrimiçi ö?renme, akademik personel, psikometri.

Yazarlar

Metin A?ç?, Ramazan Y?ld?r?m

Amaç

Online Ö?retim Etkilili?i Ölçe?i'nin temel amacı, orijinal formu yabancı dilde olan bir ölçme arac?n? Türk kültürüne ve e?itim sistemine uyarlayarak, çevrimiçi ö?renme ve ö?retme süreçlerinin ne kadar etkili alg?land???n? belirlemektir. Bu uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki akademisyenlerin ve ö?retmenlerin uzaktan e?itim performanslar?n? objektif ve yap?sal bir ?ekilde de?erlendirebilecekleri güvenilir bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, e?itim ara?t?rmacılar?na, e?itim politikas? yap?c?lar?na ve kurumlara, çevrimiçi ders tasar?m?, ö?renci etkile?imi ve teknoloji kullan?m? gibi alanlarda iyile?tirme gerektiren noktalar? tespit etme fırsat? sunar. Böylece, çevrimiçi ö?retim kalitesini art?rmaya yönelik stratejik kararlar alınmas?na yardımcı olur.

Yap?

Ölçek, çevrimiçi ö?retim etkilili?ini çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı genellikle, çevrimiçi ortamdaki ö?retim kalitesini yansıtan temel bile?enleri kapsar. Tipik olarak bu boyutlar, **pedagojik stratejilerin uygulanmas?**, **ö?renci-ö?renci ve ö?renci-e?itmen etkile?iminin yönetimi** ve **teknolojik araçlar?n etkin kullan?m?** gibi alt faktörleri içerir.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? koruyarak, bu yap?sal boyutlar?n Türk e?itim ba?lam?nda da geçerli oldu?unu göstermeyi amaçlam??tır. Bu, ölçe?in sadece genel bir

etkililik puan? de?il, ayn? zamanda etkilili?in hangi spesifik alanlarda güçlü veya zayıf oldu?unu gösteren alt boyut puanlar? da sa?lamas?na olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (A?ç? & Y?ld?r?m, 2021), yap? geçerli?ini incelemek amacıyla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ve/veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Çal??mada, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen faktörlere uygun ?ekilde yüklendi?i gösterilerek, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ü do?rulanm??t?r.

Ayr?ca, ölçek maddelerinin dilsel ve kültürel geçerli?ini sa?lamak için uzman görü?leri al?nm?? ve dil e?de?erli?i çal??malar? yap?lm??t?r. Bu süreçler, ölçe?in Türk kültürüne özgü dilsel nüanslar? dikkate alarak, orijinal ölçekteki anlam bütünlü?ünü korudu?unu teyit etmi?tir.

Güvenirlik

Online Ö?retim Etkilili?i Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarlıl?k katsay?s? (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar üretece?ini göstermi?tir.

Uyarlama çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in hem genelinde hem de alt boyutlar?nda kabul edilebilir düzeyin üzerinde bulunmu?tur. Bu bulgular, ölçe?in çevrimiçi ö?retim etkilili?i alg?s?n? ölçmede kararlı ve güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

A?ç? ve Y?ld?r?m (2021) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? incelemek üzere Faktör Analizi yöntemlerini kullanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak desteklendi?ini göstermi?tir.

Özellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), ölçe?in veri setine ne kadar iyi uyum sa?lad???n? gösteren uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile incelenmi?tir. Elde edilen sonuçlar, modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? ve ölçe?in faktör yap?s?n?n kültürel ba?lamda geçerli oldu?unu ortaya koymu?tur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal ölçek genellikle 5 veya 7 noktal? Likert format?n? kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Belirtilmemi?, genellikle ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Akademisyenler ve Yüksekö?retim Kurumlar?ndaki Ö?retim Elemanlar?

Ya? Grubu: Yeti?kin (Yüksekö?retim seviyesindeki profesyoneller)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde çevrimiçi veya uzaktan e?itim veren ö?retim üyeleri ve görevlileri.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i. Kat?l?mc?lar, çevrimiçi ö?retim rollerindeki etkililiklerini belirli maddeler üzerinden derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Ölçek geli?tirme, e?itim psikolojisi, çevrimiçi pedagoji, faktör analizi, güvenilirlik analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Metin A?ç?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: okan_metin@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlarla ileti?ime geçmeyi gerektirir. Kullan?m izni için sorumlu yazar Metin A?ç? ile ileti?im kurulmas? tavsiye edilir. Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? **2021** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?na dair herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak akademik kullan?m genellikle ücretsizdir.

Kaynaklar

A?ç?, M., & Y?ld?r?m, R. (2021). Turkish Adaptation of Online Teaching Effectiveness Scale. **Educational Policy Analysis and Strategic Research**, 16(3), 299-315.

DOI: <https://doi.org/10.29329/epasr.2020.373.15>

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [turkish-adaptation-of-online-teaching-effectiveness-scale-toad.pdf](#)

Çevrimiçi Ö?retim Etkilili?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam ve do?ru kullan?m? için yay?mlanm?? akademik makaleye (A?ç? & Y?id?r?m, 2021) ba?vurulmas? gerekmektedir. Maddelerin, ölçe?i uygulayacak ara?t?rmac?lar taraf?ndan makale içeri?inden temin edilmesi zorunludur.

ARABPSYCHOLOGY.COM